

[Accueil](#)[Revenir à l'accueil](#)[Collection Mythologiae libri decem, Francfort, André Wechel, 1581](#)[Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre VIII](#)[Item Mythologia, Francfort, 1581 - VIII, 25 : De Penelope](#)

Mythologia, Francfort, 1581 - VIII, 25 : De Penelope

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Francfort, 1581 - X \[122\] : De Penelope](#)

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre VIII

[Mythologie, Paris, 1627 - VIII, 26 : De Penelope](#) est une transformation de ce document

---

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre VIII

[Mythologie, Lyon, 1612 - VIII, 25 : De Penelope](#) est une traduction de ce document

---

Informations sur la notice

Auteurs de la notice [Équipe Mythologia](#)

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Présentation du document

Publication Francfort, André Wechel, 1581

Exemplaire Regensburg (Allemagne), Staatliche Bibliothek, 999/Hist.pol.1307

Formatin-8

langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Paginationp. 935-940

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses [Pénélope](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 28/12/2018 Dernière

modification le 25/11/2024

---

citq; es ipsum purius, cum ante eius tempora per imperitiã artificum æs multa inutilia cõmissa soletet habere. Europa postmodo consecuta est à Ioue vt tertia pars orbis de suo nomine diceretur, quã ita sitam esse dicunt, vt per fretũ columnarũ nauigantib; interius in dextra parte sit Africa ad Nilũ vsq; fluentia; in sinistra Europa ad Tanaim vsq; & Mæotidis incolas & Borysthenes, cum vtræq; hæ partes Asia terminentur. est quidem Europa tota habitabilis præter exiguam admodum partẽ Tanaidicã & Mæoticã plagã finitimã, quæ ob ingentẽ vim frigoris non cõmodẽ habitari potest. Thasius postea Herculem Tyrium esse contendens, vbi ad Olympia venisset, cuius sui statuam æneam decem cubitorum erigendam curauit super basi ærea, quæ statua læua arcum, dextra clauam tenebat. Atq; tot de Europa dicta sint, nunc de Penelope disseramus.

De Penelope. CAP. XXIIII

PENELOPE fuit Icarij & Peribœæ Naidis filia, quæ prius Arnæa vocabatur, habuitque quinque fratres, vt inquit Silenus Chius in fabulosis historiis, Caunum, Phalerum, Nopsopem, Philemonem, Helotum. Fama est Icarium quo tempore gestaret in utero Peribœæ, iuisse ad oraculum propter quẽdam visa sibi in somniis, vt sciscitaretur quid vxor esset paritura, ac responsum tulisse huiusmodi:

Αἴχος ἔχῃ περιβοῖα, κλίστ' ὡς γαστρί ηἰωακῶν.

Famineum Peribœa decum, Peribœa pudorem

Fert vtero.

Illud cum audiuisset Icarius, neq; rectẽ Dei dictum percepisset, ratus aliquam insignem infamiam in suam familiam ex illa quæ nasceretur redundaturam, continuò natam Arnæam in quadam pelui expositam in mare deiecit, fortunãq; ipsius puellæ totum negotium commisit. Hanc puellam Arnæam nominant, q; eam nollent educare, cum ἀρναῖα refutare & abnuere significet. ceterum peluis vbi diutius miram quãdam maris & ventorum tranquillitatẽ nacta fuisset, neq; recessisset ab eo loco, vbi primũ deposita fuerat, nisi quantum naturalis marinarum aquarum refluxus illam sensim detulisset, dicuntur aues quædam ad eius puellæ vagitam aduolasse, quas Meleagrides vocãt, in quas cõuersas Meleagri sorores post diurnas lacrymas ob impatiẽtiã doloris fabulati sunt, vbi stipes

illi coëctaneus fuisset in ignem coniectus. Has aves arculam ad litus appulisse memorant, cū parum distaret à litore, ac infantem per nonnullos dies educauisse. Illud miraculum ab incolis eius loci deprehensum ac Icario narratū ita misericordia puellæ eius animum commouit adhorràte & impellente præcipue Peribœa, vt ad mare ipse profectus inuentā peluim cum auib. nutricib. domum detulerit. Illæ igitur aves cum Penelopes per illud tempus à Græcis diceretur, nam penelope est gallinarum genus, quas nunc Indicas vocant, mox deposito priore Amare nomine filiam Penelopen vocauit, vt testatus est Herodorus in iis quæ scripsit de Perseo & Andromeda. postmodo cum ad nubilem ætatē accessisset Penelope, tanta corporis pulchritudine, tantaq. morum elegātia fuisse dicitur, vt mirificos amores in animis iuuenum excitaret. multi igitur è principibus Græcā ciuitatum illam in matrimonium petierunt. Sed cum otacū adhuc memor Icarius eam nemini cuperet in matrimonio collocare, nisi præstantissimo viro, qui posset & prudentia & virtute filix suæ desideris moderari, quæ hæctenus omne honestatem illæsam & integerrimam seruasset, propoluit cursus certamen in via Aphetaide illa de causa vocata apud Lacedæmonios, non procul à Carnei Apollinis sacello. Nam cum ibi è carceribus proci emissi fuissent, Apheta via vocata fuit, quia à φηται sit dimittere. In iis ludis victorem declaratum fuisse Vlysem memorat Pausan. in rebus Laconicis, quare illi præmium cursus (vt aiunt) promissum, datæ sunt Penelopes nuptiæ: quare Vlyses simulacrum Mineræ dicauit, quam nominauit Celeutheam. Postea multis precibus ac pollicitationibus fertur Icarius tentasse Vlysis animum, vt mallet apud se Lacedæmone, quàm in Ithaca habitare, ibique habere suetum domicilium. ea spes vbi ipsum Icarium fefellisset, neque posset id Vlysi vllis rationibus persuadere, sese conuertit ad expugnandum animum filix, eamque orare cepit ne se in extrema senectute mortua iam Peribœa in assiduis lacrymis diuturnoque luctu solum domi desereret; quæ preces patris irritæ fuerunt apud filiam quoque. Aiunt tamen Vlysem vel senis misericordia commotum vel importunitate optionem dedisse Penelopæ vtrum mallet eligendi, vellet ne esse Lacedæmone apud patrem, vel secum in Ithacam illo reiecto concedere. at illa dicitur nihil neque patri Icario, neque Vlysi

Vlyssi respondisse, sed in curtu velata facie, in quo erat, perstitisse. Illud ubi percepisset Icarus, quod maritum sequi mallet, quod dicere puderet, permisit ut cum viro abiret in Ithacam. Postea cum Telemachum filium ex illa suscepisset Vlysses, protractus fuit ad bellum Troianum, ut dictum est in Vlysse. Illo autem tempore, quo absuit Vlysses ex Ithaca, dicitur Penelope integerrimè seruisse pudicitiam per viginti annos, quæ, postquam omnes heroes è bello Troiano eversa & succensa iam Troia domum rediissent, (nam post decennij bellum Troianum, decennium erravit Vlysses.) dicitur à multis principibus propin quarum civitatum rursus fuisse sollicitata ut ad secundas nuptias transfiret, quod iam mortuum esse Vlysses arbitrarentur. Ad eam rem maximè illam impellebat sumptuum domesticorum magnitudo, quod ex ipsius Penelopes prouentibus vivebât, semperq; illius fiebat minor res domestica. hoc incòmodum videbatur vna illa ratione deuitatura, si cuiquam illorum nupisset. At Penelope spern illorū fallebat per dolum, quibus promiserat se statim atque inceptam telam texuisset, non amplius Vlysses expectaturam, sed vnum esse illorum caputuram maritum. Istud autem faciebat, quia cognoscebat petulantiam & temeritatè superbiorum iuuenum, qui nisi ita spe delusi fuissent, vel vniuersas Penelopes facultates breui dissipassent, vel in illam violenti irruissent. Sed enim cum tantundem operis per noctem demoliretur, quantum per diem texuisset, ita illorum expectationem in aduentum vsque Vlyssis denique protraxit, à quo domum reuerso omnes illi proci fuerunt artificiosè trucidati. Inquiunt præterea non procul à Ladæ stadio vocato in agro Orchomeniorum Penelopen filium Vlyssi, ubi reuersus fuit à bello Troiano, peperisse, quem propter operam patris egregiè in illa expeditione nauatam, Ptoliporthum, hoc est urbium populatorè siue eversorè, nominavit. Fuit Mantinensium sermo præterea, ut ait Pausanias in rebus Arcadicis, Penelopen fuisse ab Vlysse illo crimine damnatam exactamque domo, quod procos vltro allexisset & inuitasset, quæ in Spartam prius se contulit, & nec à patre ut iam mortuo ibi accepta, nec ab affinibus, coacta fuit se inde recipere in Mantineam, ubi etiam illa decessisse, sepultamque fuisse inquiunt non procul à Ladæ stadio, & à templo Dianæ. Hæc illa sunt ferè omnia, quæ de Penelope memorantur ab antiquis. Ferunt Icarium

puellam idcirco proieciſſe, quoniam credidiſſet oraculum ſignificare aliquam inſignem turpitudinem aut dedecus & infamiam mulierum illam futuram, quamvis longè diuerſa eſſet oraculi ſentètia, quod dicebat illum honeſtiſſimum pudorem & verecundiam muliebreſ, quæ in honeſtiſſimis matronis requiritur, futuram in ea quæ naſceretur, atq; gloriam futuram ingentem ſexui muliebri. Alij tamen & honeſtiſſimam mulierem fuiſſe Dido cõtendunt, & infamem Penelopen, quæ cum omnibus procis concubuerit, ac Parna genuerit, ſed pro ſtudijs in ſe ſcriptorum fuiſſe vel bonas, vel malas creditas. ſed tamen de Penelopes bonitate crebrior ſententia inualuit, de qua ita ſcripſit Eubuius in Chryſilla:

ὦ Ζεὺ πολυτίμητ', ἢ τ' ἰγὼ ποτὶ κακῶς
ἱρῶ γυναικῶς; ἢ δὲ ἀπολοιμῖν, ἄρα
πάντων ἀριστερημάτων. εἰ δ' ἰγὼ ποτὶ
κακῆ γυνῆ μήδεα, Πηνελόπεια δὲ
μῆλα πρῶτα. ἱρῆ τ' ἵε' ὡς κλυταίμνης ἄρα κακῆ,
Ἄλκιον ἀντίθεον χρεῖην.

O Iupiter prudens, ego dicam malè

De ſaminis ἢ ὀπερ Iouem perdar prius.

Eſt omnium res optima ipſa ſaminis.

Medea praua eſt, Penelopen ſtatim feres

Bonum quid eſſe, mox Clytemneſtra mala

Reſpuat Alceſtis.

Neque mirum eſt ſtatim natam Penelopen in eas calamitates incidiſſe, quando nemo propè ſapiens aut fortis eſt idem fortunatus. eſt enim ſemper atrociffimum certamen virtuti cum fortuna. vnde etiam Herculem & cæteros inſignis virtutis heroes ac bonos viros antiqui calamitoſos fuiſſe finxerunt. & profectò calamitates ſunt donum Dei, maius fortalſe omnibus cõmodis, & clariffima opportunitas ac facultas à Deo oblata oſtentandæ exercendæq; fortitudinis. Inde Semiramis omnium mulierũ clariffima, quas ſcimus ingenio & prudentia valuiſſe, eandem propè fortunam experta eſt, quam Penelope ab auibus educata. & Danae cum filio in arcam ligneam incluſa atq; in mare deiecta, mox à Deo ſeruata fuiſſe dicitur, cū re ipſa nemo vir bonus à Deo in rebus arduis deſeratur, qui ad ipſum mentè ſyncerã conuerterit. Fuerunt multi alij, quos longum eſſet recenſere, qui infantes ſeris proiecti reſponſa Deo-

turæ

rum non fecerunt, sed contra ab ipsis feris educati, ac nō solū liberati sunt. Dicuntur propositæ nuptiæ Penelopes victoribus cursus pro prisca consuetudine formosissimarū mulierum, vel quòd ita pro oraculorum responsis procos à nuptijs quarundam mulierum deterterent per pericula victis imminencia, vt Atalantæ & Hippodamiæ; vel quòd res egregias cēferent non debere nisi virtuti & strenuitati proponi, cum ignaviæ & sordidiæ & desidii solæ ætumnæ propositæ sint: cum verissimum sit illud Hesiodi dictum in operibus & diebus, quòd

αἰὲν δ' ἀμβολιστοῦ ἀνὴρ ἀταίσι παλαίη.

A Eruuntis tardum semper iulatur inersque.

Enimvero cum Vlysses prudentiam esse constet, iure illi in matrimonium de derunt Penelopen, quam pro continentia & pudicitia celebrarunt. Hæc tanta continentia fuisse dicitur, vt cum Troia multis vndique accitis ex Asia auxilijs obsidionem Græcorum decennium tulerit, Dijs quoque ipsis hinc inde rem iuantibus, & tantundem spatium temporis Vlysses post bellum errarit, neque precibus, neque minis, neque importunitate procorum potuerit expugnari, sed multa arte fecerit. Est enim difficilius animum virtute & temperantia rectè munitum ad aliquam turpitudinē impellere, quàm Troiam expugnare, aut munitissimum oppidum in deditionem compellere, cum nullæ machinæ sint, quæ possint expugnare virtutem. Non enim credibile est virtutem Penelopes decantatam fuisse ab antiquis, nisi præclarum quoddam ad virtutem exemplar vitæ Penelopes institutum fuisset. Illa quæ tradita sunt alibi de Penelope, quòd cum omnibus procis congressa Pana Deū pepererit, fabulosa sunt, plurimumq; à veritate dissidentia, cum neq; multos habeant testes, neque rationi conueniat vt è semine plurimorū mulier possit cōcipere, quia uterus vbi cōcepit primū ita clauditur, nihil vt egredi vel ingredi possit. Per illa igitur quæ de cōtinentia Penelopes dicta sunt, cæteras mulieres antiqui hortabatur ad temperantiam, & continentiam, & honestatem, vt illæsam fidem seruarent maritis quam promisissent, ne cederent libidinosorum blanditijs, ne censerent quidquam esse præclarior quàm aduersus illecebras inuictas consistere. Quòd autem texenda tela illam procos delulisse tradiderunt, significabant nihil esse periculosius otiosa vita, cum negotiantes prauæ cogitationes, illecebræque

voluptatum non tam facile capiant. est enim otium si non parens, at certe alumnus omnis libidinis, omnisque insolentiae. Atque tot de Penelope, nunc de Andromeda dicamus.

De Andromeda.

CAP. XIV.

ANDROMEDAE exemplum demonstravit, quam calamitosum sit esse affinem contemnentium Dei observantiam, quam celeberrimam fecit vitae periculum, in quod incidit non sua, sed matris temeritate sceminae arrogatissima, quae sese vel Deabus ipsis pulchritudine praestare ausa est profiteri. non enim modo periculosum est ac difficultatum plenum esse cōiunctos affinitate cum illis qui Dei cultum & iustitiam paritificiunt, verum etiam calamitosum plerumque Dei cōtempторibus esse amicos. Dicitur Andromeda fuisse Cephei Aethiopi regis & Cassiopes filia, virgo sanè egregia, & omnibus animi atque corporis dotibus ornatissima, ac digna quae è melioribus parentibus nata esset. ferunt enim Cassiopem adeo forma corporis praestitisse, qua caeteras omnes mulieres anteciret, ut ausa sit vel ipsam Junonem in contentionem & certamen de pulchritudine prouocare. Iuno tantam huiusce mulieris temeritatem agrè ferens, cum prius illi patefecisset omnem humanam praestantiam pulchritudinis eximiam esse turpitudinem, si cum rebus diuinis conferatur, dicitur rogasse Neptunum ut eius reginae temeritatem reprimeret, suamque iniuriam vinceretur, at Silenus Chius in fabulosis historijs non cum Iunone illam cōtendisse inquit, sed cum nymphis Nereidibus. Neptunus igitur illa mulieris arrogantia commotus dictus est in Cephei & Cassiopes regionem cete tantae magnitudinis, tamque formidabile monstrum immisisse, ut omnes agros devastaret, & aedificia funditus demoliretur, à qua peste neque ciuitates quidem erant satis munitae, cum illas etiam vastitate corporis & ingenti mole opprimeret ac prosterneret. tanta calamitate percussus animoque consternatus Cepheus oraculum consuluit, sciscitatusque est qua de causa id tantum malorum ac difficultatum eueniret, & quo pacto tanto periculo liberari posset. responsum post facta sacrificia de more consulentium tulit, non prius cessaturam illam calamitatem, quam Cassiopes arrogantia excitasset, quam vnicam filiam quam habebat, Andromedam, illi monstro marino vorandam exposuisset, quod